

Ny mærkning og nye farlige stoffer

Regler omkring opdatering af sikkerhedsdatablade og arbejdspladsbrugsanvisninger efter 1. december 2010

Af Lars Bugge, CHYMEIA ApS

Den 1. december 2010 var en vigtig deadline i kemikalielovgivningen. Alle der arbejder med sikkerhedsdatablade og arbejdspladsbrugsanvisninger, skal således være opmærksomme på tre vigtige ændringer. Disse ændringer følger dels af CLP-forordningen (1272/2008), dels af opdateringen til REACH-forordningen (453/2010).

Vedr. sikkerhedsdatablade

1. Ny liste over farlige stoffer

Den første december 2010 træder en ny version af "listen over farlige stoffer" i kraft. Det betyder, at sikkerhedsdatablade for stoffer og blandingsprodukter skal opdateres, hvis de er berørt af ændringerne.

Selvom man nok i praksis stadig vil tale om listen over farlige stoffer, så er det nu: "EU's Liste over harmoniseret klassificering og mærkning af farlige stoffer", jf. CLP-forordningens bilag VI. Den nye opdaterede version er vedtaget ved EU-

forordning 790/2009 (første tilpasning), og det er denne opdaterede liste, der træder i kraft pr. 1. december 2010.

Listen indeholder mange både nye og opdaterede stoffer, f.eks. Borsyre (CAS nr. 10043-35-3), der fremover skal klassificeres som Repr. Cat. 2 R60-61/Repr. 1B H360FD og EDTA (CAS nr. 60-00-4), der fremover skal klassificeres med R36/H319.

2. Ny mærkning af rene stoffer

Efter 1. december 2010 skal man mærke og klassificere rene stoffer efter CLP-reglerne, dvs. med GHS/CLP-symboler og klassificeringer. Siden 20. januar 2009 har det været muligt at mærke med CLP, men efter 1. december 2010 blev det obligatorisk for rene stoffer.

I forbindelse med overgangen til den nye mærkning har der hersket en del forvirring. Der findes nemlig en undtagelse i CLP-forordningens artikel 61, stk. 4. Den lyder som følger:

	SDS	Label
Købt før 01.12 2010 og videresælges efter 01.12 2010		
Videresalg med eksisterende etiketter .	(1.1) SDS skal opdateres med CLP klassificering (i SDS pkt. 3).	(1.2) Eksisterende labels og emballage kan fortsat anvendes
Videresalg med egne etiketter .	(2.1) SDS skal følge etiket, jf. REACH bilag II pkt. 2.2. Det betyder at SDS skal opdateres med CLP mærkning og klassificering (SDS pkt. 2).	(2.2) Nye labels (CLP).

Figur 1. CLP-overgang for en dansk forhandler af rene stoffer.

Købt efter 01.12 2010 og videresælges		
Indkøbt uden for EU	(5.1) SDS skal være med CLP mærkning og klassificering , så mærker på etiket og SDS er ens.	(5.2) Nye labels (CLP).
Indkøbt direkte fra producenten	(6.1) SDS skal være med CLP mærkning og klassificering , så mærker på etiket og SDS er ens.	(6.2) Nye labels (CLP).
Indkøbt fra en leverandør, der selv har indkøbt stoffet før 01.12 2010 – og videresalg med eksisterende etiketter .	(7.1) SDS skal opdateres med CLP klassificering (i SDS pkt. 3).	(7.2) Eksisterende labels og emballage kan fortsat anvendes
Indkøbt fra en leverandør, der selv har indkøbt stoffet før 01.12 2010 – og videresalg med egne etiketter .	(8.1) SDS skal opdateres med CLP mærkning og klassificering , så mærker på etiket og SDS er ens.	(8.2) Nye labels (CLP).

”Som en undtagelse fra denne forordnings artikel 62, stk. 2, behøver stoffer, der er klassificeret, mærket og emballeret iht. direktiv 67/548/EØF, og som allerede er markedsført inden den 1. december 2010, ikke at mærkes om og emballeres om i overensstemmelse med denne forordning før den 1. december 2012”.

Man har talt om, at undtagelsen er en slags hylderydningsprincip, hvor produkter (stoffer) der allerede står på hylderne fortsat kan sælges med de ”gamle” etiketter et par år endnu.

Forudsætningen er imidlertid, at produkterne allerede er klassificeret, mærket og emballeret inden deadline. Hvis dette er tilfældet, kan produktet sælges med den eksisterende mærkning indtil 2012.

Men hvis en virksomhed omemballerer eller ommærker, er betingelserne i undtagelsen ikke længere opfyldt, og produktet skal forsynes med CLP-etiketter og nye sikkerhedsdatablade. Det betyder, at hvis man markedsfører med egne etiketter, er man ikke længere omfattet af undtagelsen og skal opdatere til CLP fra 1. december 2010, selvom man hverken er producent eller importører fra lande uden for EU.

Som det fremgår af artikel 61 stk. 4 er klassificering ikke omfattet af undtagelsen. Det betyder, at samtlige sikkerhedsdatablade for rene stoffer, som minimum skal opdateres med CLP-klassificering i sikkerhedsdatabladets punkt 3. De kan godt forblive mærkede og klassificeret efter de gamle regler, men som minimum skal en CLP-klassificering tilføjes i sikkerhedsdatabladet pkt. 3 (se figur 1).

3. Nye krav til opbygning af sikkerhedsdatablade
Opdateringen til REACH-forordning EU 453/2010 betyder, ►

technically capable

In today's global markets, products and suppliers face increased scrutiny. One weak link can undermine your brand and your business. FT-IR analysis provides the quality assurance you need, but do you have the resources to use it to your advantage? The new Nicolet iS5 packages the performance of our leading spectrometers and ease-of-use of our OMNIC software in a lightweight, compact and rugged design that sets the new standard for value. The resource you need, at a price you can afford.

financially responsible

Thermo Scientific Nicolet iS5 FT-IR
Leading performance and value
in entry-level FT-IR spectroscopy

- Superior performance
- Compact size
- Affordable price

© 2010 Thermo Fisher Scientific Inc. All rights reserved.

- for more information: +45 70 23 62 60
- analyze.dk@thermo.com

Thermo
SCIENTIFIC

Stof indkøbt med DSD (dvs. gammel) mærkning.	APB skal først opdateres med CLP, når nyt indkøb følges af SDS/etiketter med CLP. Dog senest opdatering til CLP 1. december 2012.
Stof indkøbt med CLP mærkning	APB skal opdateres, så det er i overensstemmelse med label.
Blandingsprodukt indkøbt med DPD mærkning.	APB skal først opdateres med CLP, når nyt indkøb følges af SDS/etiketter med CLP. Dog senest opdatering til CLP 1. december 2017.
Blandingsprodukt indkøbt med CLP mærkning.	APB skal opdateres, så det er i overensstemmelse med label. Alternativt kan virksomheden med egne etiketter mærke tilbage til DSD mærkning (indtil 1. december 2015).

Figur 2. Arbejdspladsbrugsanvisninger ved overgangen til CLP-mærkning.

DSD mærkning (Dangerous Substances Directive) = Eksisterende/gammel mærkning

CLP mærkning (Classification, Labelling and Packaging) = Ny mærkning efter 1272/2008

at sikkerhedsdatablade efter 1. december 2010 skal opbygges anderledes end tidligere. En markant ændring er, at mange af de oplysninger, der tidligere skulle fremgå af punkt 15, nu skal fremgå af punkt 2.

Det betyder ikke, at alle sikkerhedsdatablade skal opdateres med det samme. Men det betyder, at den nye opbygning skal benyttes, når databladene opdateres. Efter 1. december 2010 skal alle sikkerhedsdatablade for rene stoffer, som tidligere nævnt opdateres med CLP-klassificering i pkt. 3. Men en sådan opdatering fører ikke nødvendigvis til, at sikkerhedsdatabladet skal opbygges efter det nye format (de nye REACH-regler for opbygning af SDS) – kun hvis det også fører til en ændring, der har betydning for sundhed, sikkerhed eller miljø.

Opdatering skal i øvrigt ske i henhold til bilag II, artikel 31, stk. 9 i REACH (dvs. ved relevante ændringer, herunder naturligvis også hvis et stof er berørt af ændringer i den nye harmoniserede liste over farlige stoffer). Kravene til opdatering af SDS-opbygningen følger i øvrigt kravene omkring CLP, da der skal være overensstemmelse mellem mærkningen på sikkerhedsdatabladet og etiketten. jf. REACH opdateringsbilag II pkt. 2.2. Et krav om CLP-mærkning medfører også krav om nyt SDS, og dermed et SDS opbygget efter REACH 453/2010.

Vedr. arbejdspladsbrugsanvisninger

De ovenstående ændringer får også indflydelse (direkte eller indirekte) på udarbejdelsen af arbejdspladsbrugsanvisninger.

1. Ny liste over farlige stoffer

Når en leverandør opdaterer sikkerhedsdatablade, fordi produktet er berørt af ændringerne i EU-forordning 790/2009 (dvs. opdateringen til listen over farlige stoffer), så skal leverandøren sende det nye sikkerhedsdatablad ud til samtlige kunder, der har købt produktet inden for det sidste år. Herefter skal disse virksomheder opdatere deres arbejdspladsbrugsanvisninger.

Det betyder

ikke, at alle arbejdspladsbrugsanvisninger bliver opdateret med den nyeste viden, som opdateringen af listen over farlige stoffer er et udtryk for. Mange må nemlig vente indtil de igen køber de berørte produkter, før de får opdaterede datablade, eller de kan bede om opdaterede datablade på eget initiativ. De virksomheder der har effektiv kemikaliestyling, vil selv kunne fortage nødvendige opdateringer, så deres medarbejdere er beskyttet bedst muligt.

2. Ny mærkning af rene stoffer

Den nye mærkning kommer også hurtigt til at ændre arbejdspladsbrugsanvisningerne, i hvert fald for rene stoffer. Men reglerne er mere enkle her. Hovedreglen er, at en arbejdspladsbrugsanvisning for et stof (alt andet lige) ikke behøver blive opdateret med CLP, før enten:

- December 2012
- Virksomheden indkøber et stof, der er klassificeret og mærket efter CLP

En anden hovedregel er, at der skal være overensstemmelse mellem mærkningen på etiket og APB, så i de tilfælde, hvor en etiket er opdateret til CLP, skal arbejdspladsbrugsanvisningen også være det. Medarbejderne på en virksomhed vil derfor i en længere periode, skulle forholde sig til, at APB og etiketter på virksomheden kan være mærket efter den gamle mærkning i nogle tilfælde og CLP i andre tilfælde, men ikke begge dele samtidigt.

Ønsker en virksomhed ikke den forvirring, som to parallelle mærkninger kan medføre på en arbejdsplads, kan virksomheden vælge at overgå fuldstændigt til CLP-mærkning, men det betyder, at de selv må ometikettere alle produkter, for at opfylde kravet om overensstemmelse mellem mærkning på arbejdspladsbrugsanvisningen og etiket.

Arbejdstilsynet har hjemmel til at kræve alle omfattede arbejdsbrugsanvisninger opdateret til CLP senest pr. 1. december 2012. Dermed også etiketter på eksisterende og egne stoffer/opløsninger. Denne hjemmel findes i Signalkendtgørelsen, bilag 8.

E-mail-adresse
Lars Bugge: lb@chymeia.dk

Repræsentativ Formaling og Sigtning

SKANLAB

Retzsch
Solutions in Milling & Sieving

www.skanlab.com
retsch@skanlab.com

NYHEDER